

МІРА
Рейтингове агентство
Моніторинг · Інновації · Ранжування · Аналітика

КОДЕКС ЕТИКИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ

Реквізит	Зміст
Статус документа	Внутрішня політика та публічний інституційний документ
Затверджено	Наказом директора від 02.02.2026 № 1-р
Відповідальна особа	Координатор/координаторка з гендерної рівності
Період дії	2026–2030 роки
Канал для повідомлень	Директор, Мігус І.П.
Перегляд	Не рідше одного разу на три роки або після істотних змін у діяльності, законодавстві чи професійних стандартах

Черкаси, 2026

1. Мета і сфера дії

1.1. Цей Кодекс визначає обов'язкові принципи етики та професійної поведінки для всіх осіб, які беруть участь у діяльності ТОВ «Рейтингове агентство «МІРА», далі – МІРА або Агентство.

1.2. Метою Кодексу є:

- забезпечення незалежності рейтингів, індексів та аналітичних висновків;
- захист наукової, професійної та видавничої доброчесності;
- забезпечення прозорого і відповідального управління;
- запобігання конфліктам інтересів, дискримінації, маніпуляціям та зловживанням;
- захист конфіденційних і персональних даних;
- підтримання довіри клієнтів, партнерів, авторів, слухачів, експертів і суспільства.

1.3. Кодекс поширюється на:

- директора і працівників МІРА;
- аналітиків, дослідників та експертів;
- консультантів і аудиторів;
- викладачів і залучених фахівців MIRA Academy;
- авторів, редакторів і рецензентів;
- членів робочих груп із розроблення професійних стандартів;
- керівників і членів міжнародних проєктів;
- підрядників, партнерів та інших осіб, які діють від імені МІРА або впливають на її рішення.

1.4. Кодекс застосовується до:

- рейтингів, індексів та інтегральних показників;
- аналітичних досліджень і звітів;
- консалтингу, аудиту та оцінювання ризиків;
- освітніх програм і професійного оцінювання;
- розроблення професійних стандартів;
- міжнародних і грантових проєктів;
- видавничої та редакційної діяльності;
- цифрових продуктів, даних і публічних комунікацій.

1.5. Кодекс застосовується разом із Політикою управління конфліктом інтересів, Політикою конфіденційності та захисту персональних даних, Планом забезпечення гендерної рівності, правилами академічної доброчесності, фактчекінгу, використання штучного інтелекту, розгляду скарг і виправлення помилок.

2. Нормативна і професійна основа

2.1. Кодекс ґрунтується на законодавстві України, принципах професійної незалежності, корпоративної доброчесності, академічної етики, захисту персональних даних та відповідального управління.

2.2. Для видавничої діяльності МІРА враховує міжнародні принципи:

- COPE Core Practices;
- Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing;
- належного авторства і внеску;
- незалежного рецензування;
- розкриття конфліктів інтересів;
- прозорого виправлення та відкликання публікацій.

2.3. Для рейтингів та індексів застосовуються принципи, зокрема відповідно до міжнародних стандартів IREG Observatory (Berlin Principles on Ranking of Higher Education Institutions):

- відкритості та прозорості методології;
- чіткого визначення мети рейтингу та цільової аудиторії;
- релевантності показників до заявленої мети;
- достовірності, перевірюваності та якості даних;
- відтворюваності результатів;
- стабільності критеріїв із належним обґрунтуванням змін;
- розкриття обмежень і припущень;
- незалежності від комерційного, політичного або інституційного впливу;
- забезпечення справедливого та недискримінаційного підходу до оцінюваних суб'єктів;
- регулярного перегляду та вдосконалення методології.

2.4. Для персональних даних застосовуються принципи законності, прозорості, мінімізації, точності, конфіденційності та обмеження строків зберігання.

2.5. Для використання штучного інтелекту застосовується ризик-орієнтований підхід із обов'язковим людським контролем.

3. Основні етичні принципи

3.1. Доброчесність і чесність

МІРА точно подає факти, не допускає обману, маніпулювання даними, приховування суттєвих обмежень або навмисного введення в оману.

3.2. Незалежність і неупередженість

Рейтингові, аналітичні, освітні та редакційні рішення ухвалюються на основі методології, доказів і професійного судження, а не через:

- оплату;
- статус клієнта;

- партнерські відносини;
- грантове фінансування;
- особисті зв'язки;
- політичний або інституційний тиск.

3.3. Прозорість і підзвітність

Методи, критерії, джерела, ролі, рішення та істотні зміни документуються в обсязі, достатньому для перевірки.

3.4. Науковість і доказовість

Висновки повинні спиратися на перевірені дані, належні методи та коректну інтерпретацію.

3.5. Повага до людей і організацій

МІРА захищає гідність, приватність, професійну репутацію та право на справедливую процедуру.

3.6. Недискримінація і рівні можливості

Рішення не можуть ґрунтуватися на статі, віці, інвалідності, етнічному походженні, релігії, політичних поглядах або інших ознаках, які не мають прямого відношення до професійних критеріїв.

3.7. Конфіденційність

Непублічна інформація використовується лише для визначеної мети і захищається від несанкціонованого доступу.

3.8. Відповідальна інноваційність

Цифрові та ІІІ-інструменти можуть використовуватися як допоміжні засоби, але не замінюють людську відповідальність.

3.9. Суспільна відповідальність

Продукти МІРА мають сприяти прозорості, довірі, фінансовій і цифровій грамотності, сталому розвитку та якісному управлінню.

4. Ролі та відповідальність

4.1. Директор:

- забезпечує ресурси для виконання Кодексу;
- підтримує незалежність рейтингових, аналітичних та редакційних процесів;
- визначає відповідальних осіб;
- розглядає високі етичні ризики;
- забезпечує пропорційне застосування заходів реагування.

4.2. Керівники напрямів:

- організовують етичну перевірку процесів;
- запобігають поєднанню несумісних ролей;
- забезпечують розмежування рейтингової, консалтингової, освітньої та контрольної діяльності.

4.3. Аналітики і дослідники:

- перевіряють джерела;
- документують методи і перетворення даних;
- розкривають обмеження;
- не допускають вибіркового або маніпулятивного представлення результатів.

4.4. Розробники рейтингів:

- забезпечують прозорість методології;
- застосовують однакові критерії;
- документують зміни;
- організовують перевірку даних і розрахунків.

4.5. Консультанти:

- діють у межах своєї компетентності;
- зберігають незалежність і конфіденційність;
- не приховують ризики для збереження комерційних відносин.

4.6. Викладачі та експерти MIRA Academy:

- забезпечують академічну доброчесність;
- застосовують однакові критерії оцінювання;
- поважають гідність слухачів;
- не допускають фаворитизму або дискримінації.

4.7. Автори, редактори і рецензенти:

- забезпечують оригінальність і належне авторство;
- зберігають конфіденційність;
- розкривають конфлікти інтересів;
- забезпечують незалежність редакційних рішень.

4.8. Керівники міжнародних проєктів:

- забезпечують етичне використання ресурсів;
- захищають дані учасників і партнерів;
- не допускають впливу донора на висновки;
- документують внесок і відповідальність партнерів.

4.9. Особи, відповідальні за комунікації:

- перевіряють факти, статистику, цитати, дати та рейтингові позиції;
- не перебільшують значення результатів;
- не публікують конфіденційні матеріали.

5. Незалежність рейтингів, індексів та аналітичних продуктів

5.1. Методології мають містити:

- мету рейтингу або індексу;
- об'єкт оцінювання;
- критерії і показники;
- джерела даних;
- правила розрахунку;
- період оцінювання;
- обмеження;
- порядок перегляду і виправлення.

5.2. Оплата, консалтинг, партнерство, спонсорство чи участь у проєкті не гарантують:

- включення до рейтингу;
- вищої позиції;
- позитивної оцінки;
- зміни критеріїв;
- приховування негативних результатів.

5.3. Методологія не змінюється після отримання результату для надання переваги конкретній організації.

5.4. Зауваження оцінюваної сторони можуть використовуватися для виправлення фактичних помилок, але не для переговорів щодо позиції або ваги показників.

5.5. Порівняння повинно враховувати:

- період;
- вибірку;
- одиниці виміру;
- доступність даних;
- контекст;
- якість джерел.

5.6. Проміжні результати та конфіденційні дані не використовуються для особистої, конкурентної або комерційної вигоди.

5.7. Репутаційно значущі результати проходять додаткову незалежну перевірку.

6. Дослідницька та аналітична доброчесність

6.1. Забороняються:

- фабрикація даних;
- фальсифікація результатів;
- маніпулювання вибіркою;
- приховування суттєвих спостережень;
- неправдиве представлення методів;
- недоречне редагування зображень;
- вигадані джерела, цитати або посилання.

6.2. Джерела, автори, дані та методи належно цитуються.

6.3. Не допускаються:

- плагіат;
- самоплагіат без належного посилання;
- привласнення чужого внеску;
- цитатні маніпуляції;
- гостьове або приховане авторство.

6.4. Авторство має відображати суттєвий інтелектуальний внесок і відповідальність за результат.

6.5. Припущення, невизначеність, обмеження, пропуски даних і конфлікти інтересів розкриваються.

6.6. Аналітичний матеріал має чітко відокремлювати:

- факти;
- розрахунки;
- інтерпретації;
- сценарії;
- експертні судження;
- рекомендації.

6.7. Висновки не можуть виходити за межі того, що підтверджується даними.

7. Етика консалтингу, аудиту та оцінювання ризиків

7.1. Консультант діє компетентно, об'єктивно та з належним професійним скептицизмом.

7.2. Клієнту не обіцяється гарантований:

- рейтинг;
- грант;
- сертифікат;
- позитивний висновок;

- рішення державного або міжнародного органу.

7.3. Висновки не пом'якшуються через бажання зберегти договір або отримати нове замовлення.

7.4. МІРА не оцінює власну попередню роботу без:

- незалежної перевірки;
- розмежування ролей;
- залучення іншого експерта;
- розкриття відповідного ризику.

7.5. Дані одного клієнта не використовуються в інтересах іншого клієнта.

7.6. Рекомендації мають бути реалістичними, пропорційними ризику та не створювати хибного відчуття гарантії.

8. Освітня діяльність і професійні стандарти

8.1. Освітній зміст має бути актуальним, доказовим, зрозумілим і вільним від прихованої реклами.

8.2. Викладачі не допускають:

- приниження;
- дискримінації;
- фаворитизму;
- тиску;
- зловживання авторитетом.

8.3. Оцінювання ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях, однаково застосованих до всіх слухачів.

8.4. Порушеннями доброчесності є:

- списування;
- підміна особи;
- несанкціонована стороння допомога;
- використання чужих робіт;
- приховане використання ШІ, якщо воно заборонене умовами оцінювання.

8.5. Розроблення професійних стандартів передбачає:

- залучення релевантних стейкхолдерів;
- документування пропозицій;
- прозоре обґрунтування рішень;
- управління конфліктами інтересів.

8.6. Сертифікати та професійні кваліфікації не можуть продаватися або видаватися без підтвердження встановлених результатів.

9. Видавнича та редакційна етика

9.1. Редакційні рішення не залежать від:

- оплати;
- статусу автора;
- партнерства;
- особистих відносин;
- бажаного ідеологічного або комерційного результату.

9.2. Рукописи і рецензії є конфіденційними до публікації, якщо не застосовується модель відкритого рецензування.

9.3. Рецензент:

- оцінює матеріал конструктивно і доказово;
- не використовує непублічну інформацію;
- повідомляє про конфлікт інтересів;
- не допускає образливих або дискримінаційних коментарів.

9.4. Автори розкривають:

- фінансування;
- афіліації;
- конфлікти інтересів;
- суттєве використання ІІІ;
- внесок співавторів.

9.5. Гостьове, подарункове або приховане авторство не допускається.

9.6. Плата за видавничі послуги не гарантує прийняття рукопису.

9.7. Виявлені порушення можуть бути підставою для:

- виправлення;
- повторного рецензування;
- редакційного повідомлення;
- відкликання публікації.

10. Конфлікти інтересів

10.1. Фінансові, особисті, професійні та інституційні інтереси розкриваються до участі у відповідному процесі.

10.2. Заходи управління можуть включати:

- самовідвід;

- заміну;
- розмежування ролей;
- додаткову перевірку;
- обмеження доступу;
- відмову від завдання.

10.3. Донор, клієнт або партнер не може контролювати:

- висновки;
- рейтингові позиції;
- редакційні рішення;
- результати оцінювання;
- зміст незалежної експертизи.

10.4. Працівники МІРА, які подають власні матеріали до видавничих продуктів МІРА або беруть участь у процедурах щодо пов'язаних організацій, підлягають посиленню гарантіям незалежності.

11. Дані, приватність і конфіденційність

11.1. Персональні, клієнтські, дослідницькі, редакційні й проєктні дані використовуються лише для визначеної мети.

11.2. Дані з відкритих джерел перевіряються на:

- точність;
- актуальність;
- контекст;
- пропорційність повторного використання;
- ризик помилкової ідентифікації.

11.3. Для опитувань, інтерв'ю та інших даних, отриманих від людей, забезпечуються:

- належна правова підстава;
- інформування;
- мінімізація;
- контроль доступу;
- псевдонімізація або знеособлення, якщо це необхідно.

11.4. Непублічні матеріали не можуть обговорюватися або передаватися неуповноваженим особам.

11.5. Конфіденційність не використовується для приховування правопорушення, шахрайства або загрози безпеці.

12. Відповідальне використання штучного інтелекту

12.1. ШІ може використовуватися для:

- перекладу;
- мовного редагування;
- пошуку;
- класифікації;
- візуалізації;
- аналітичної підтримки;
- підготовки чернеток.

12.2. Результати ШІ не подаються як підтверджені факти або докази без перевірки.

12.3. Забороняються вигадані:

- джерела;
- цитати;
- дані;
- атрибуції;
- бібліографічні посилання.

12.4. До несанкціонованих сервісів не завантажуються:

- конфіденційні матеріали клієнтів;
- неопублічні рукописи;
- рецензії;
- персональні й чутливі дані;
- паролі та платіжні дані.

12.5. Істотне використання ШІ у рейтинговому, аналітичному, редакційному або освітньому процесі документується.

12.6. Рішення, які впливають на репутацію, професійні можливості або доступ особи, не ухвалюються виключно автоматизовано без людського перегляду.

13. Фактчекінг, виправлення та відкликання

13.1. Фактична точність є постійним обов'язком МІРА.

13.2. До публікації перевіряються:

- статистика;
- цитати;
- імена;
- дати;
- правові посилання;
- рейтингові позиції;
- критичні твердження.

13.3. Помилки виправляються:

- оперативно;
- помітно;
- простежувано;
- пропорційно їхньому впливу.

13.4. Для суттєвих порушень можуть застосовуватися:

- повторний розрахунок;
- оновлення звіту;
- редакційне повідомлення;
- відкликання матеріалу;
- скасування рішення.

13.5. Підстави для коригувальних дій документуються.

14. Повага, недискримінація і безпечне середовище

14.1. Усі професійні взаємодії мають бути шанобливими, конструктивними і вільними від:

- приниження;
- залякування;
- булінгу;
- дискримінації;
- домагань;
- помсти за добросовісне повідомлення.

14.2. Ролі, винагороди, авторство, професійні можливості та доступ до навчання розподіляються на основі:

- компетентності;
- внеску;
- досвіду;
- прозорих критеріїв.

14.3. Критика має стосуватися роботи, методу або аргументу, а не особистості.

14.4. Керівники несуть підвищену відповідальність за недопущення зловживання владою або залежністю.

15. Публічні комунікації та соціальні мережі

15.1. Офіційні заяви від імені МІРА роблять лише уповноважені особи.

15.2. Публічні повідомлення мають бути:

- точними;
- зрозумілими;
- підтвердженими;

- вільними від маніпулятивного перебільшення.

15.3. Реклама послуг не може містити:

- неправдивих гарантій;
- маніпулятивних порівнянь;
- прихованого приниження конкурентів;
- обіцянок гарантованого рейтингу, гранту або сертифіката.

15.4. Особисті погляди працівника не подаються як офіційна позиція МІРА.

15.5. Конфіденційні матеріали або неpubлічні результати не публікуються без дозволу.

16. Повідомлення про порушення і належна процедура

16.1. Повідомлення про можливе порушення подається:

- на office@mira-raiting.agency;
- директору;
- відповідальній особі;
- через інший офіційний канал МІРА.

16.2. Повідомлення розглядається:

- конфіденційно;
- неупереджено;
- з урахуванням конфліктів інтересів;
- на основі документованих фактів.

16.3. Особі, якої стосується повідомлення, надається можливість пояснити свою позицію.

16.4. Добросовісне повідомлення захищається від помсти, тиску або погіршення умов співпраці.

16.5. Непідтверджена добросовісна підозра не вважається порушенням.

17. Навчання, моніторинг і відповідальність

17.1. Працівники та залучені експерти ознайомлюються з Кодексом до початку роботи.

17.2. МІРА проводить періодичне навчання з питань:

- етики;
- конфліктів інтересів;
- роботи з даними;
- академічної доброчесності;
- використання ІІІ;
- фактчекінгу;
- недискримінації.

17.3. Порушення може призвести до:

- вимоги виправити роботу;
- повторної перевірки;
- додаткового навчання;
- відсторонення від ролі;
- скасування рішення;
- відкликання публікації;
- припинення договору або співпраці;
- звернення до компетентного органу.

17.4. Заходи мають бути пропорційними тяжкості, умислу, наслідкам, повторності та співпраці особи.

17.5. Кодекс переглядається з урахуванням змін законодавства, професійних стандартів, технологій і практики МІРА.

17.6. Кодекс набирає чинності з дати затвердження директором.

Додаток 1

Декларація про ознайомлення і дотримання Кодексу

Я підтверджую, що:

- ознайомився/ознайомилася з Кодексом етики та професійної поведінки МІРА;
- зобов'язуюся діяти чесно, незалежно, професійно і неупереджено;
- повідомлятиму про конфлікти інтересів, помилки, порушення та ризики;
- зберігатиму конфіденційність;
- не використовуватиму непублічну інформацію для особистої вигоди;
- забезпечуватиму перевірку результатів ШІ;
- розумію можливі наслідки порушення Кодексу.

ПІБ: _____

Посада або роль: _____

Дата: _____

Підпис: _____

Етичний чекліст перед прийняттям рішення

Перед прийняттям рішення необхідно перевірити:

- чи ґрунтується воно на перевірених даних;
- чи відповідає затвердженій методології;
- чи розкриті припущення й обмеження;
- чи застосовано однакові критерії;
- чи відсутній нерозкритий конфлікт інтересів;
- чи не впливає клієнт, партнер або особистий інтерес;
- чи захищені персональні й конфіденційні дані;
- чи може рішення завдати непропорційної репутаційної шкоди;
- чи потрібна незалежна друга перевірка;
- чи задокументована підстава;
- чи перевірені факти, цитати, числа, дати і джерела;
- чи використовувався ІІІ та чи перевірено його результат людиною.

МІРА
Рейтингове агентство
Моніторинг · Інновації · Ранжування · Аналітика

Додаток 3

Форма повідомлення про можливе етичне порушення

Дата повідомлення: _____

Особа, яка повідомляє: _____

Контакт або позначка «анонімно»: _____

Процес, проєкт або продукт: _____

Особа або підрозділ, якого стосується повідомлення: _____

Опис обставин: _____

Документи або інші докази: _____

Чи існує невідкладний ризик: так / ні

Чи повідомлялося про ситуацію раніше: так / ні

Очікуваний або запропонований захід: _____

Основні джерела

1. COPE Core Practices.
2. Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing.
3. Regulation (EU) 2016/679, General Data Protection Regulation.
4. Regulation (EU) 2024/1689, Artificial Intelligence Act.
5. UN Sustainable Development Goals.
6. UN SDG Publishers Compact.